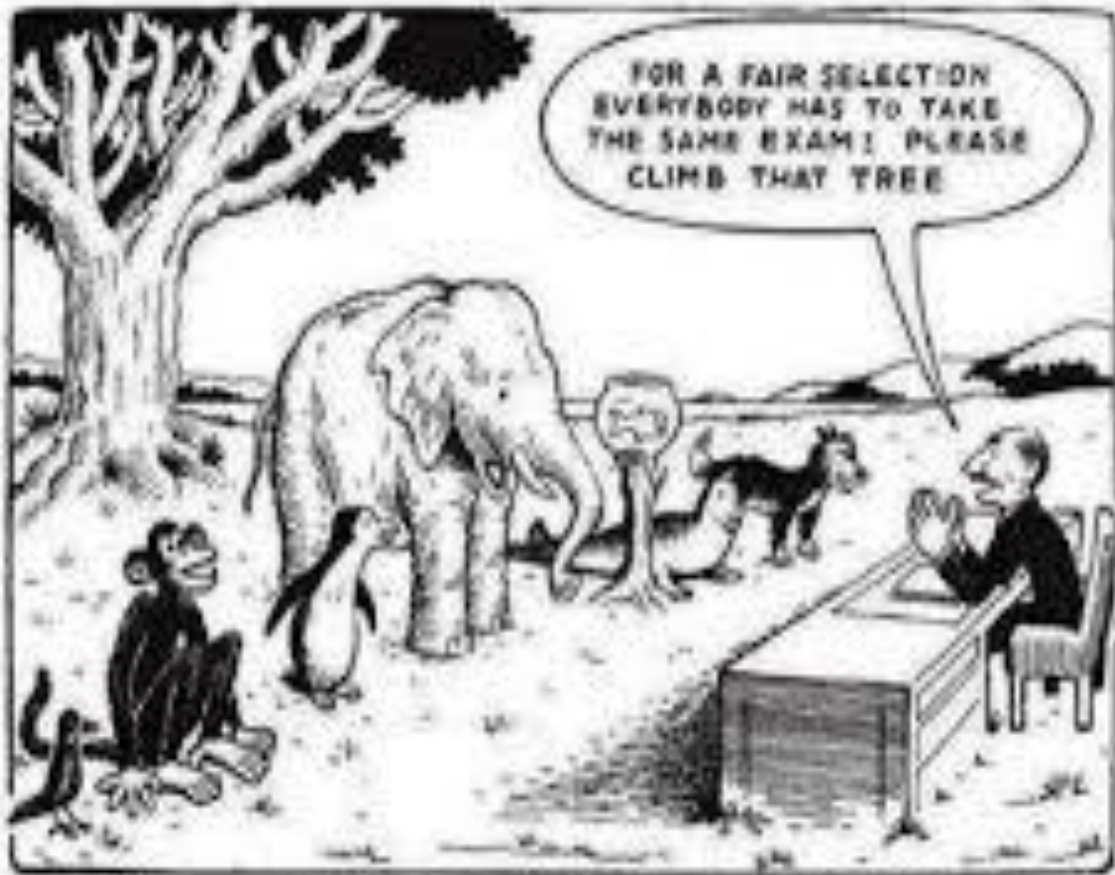

Ikmokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko pasiekimų stebėseną atnaujinto ugdymo turinio kontekste

Doc. Dr. Birutė Autukevičienė,

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS
2025 m.

Kodėl svarbu stebėti
vaikų ugdymasi,
apmąstyti jų
pasiekimus ir daromą
pažangą?

Our Education System

Moksliniai tyrimai. Vaikų pažangos ir pasiekimų stebėseną yra įvardinama viena iš labiausiai tobulintinų ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiklos sričių (Sabaliauskienė ir kt., 2021). Tyrimai pabrėžia, kad vis dar stokojama informacijos apie ikimokyklinio amžiaus vaikų pažangos ir pasiekimų stebėsenos procesus ikimokyklinio ugdymo įstaigoje (O'Shea, 2020; Bilbokaitė, Bilbokaitė-Skiauterienė ir Adamovičė, 2021), trūksta duomenų apie ikimokyklinio ugdymo pedagogų taikomus metodus ir priemones stebint ir fiksuojant vaikų pažangą ir pasiekimus (NAEYC, 2024), pažangos stebėsenos metodų ir priemonių veiksmingumą (Bilbokaitė, Bilbokaitė-Skiauterienė ir Adamovičė, 2021).

SAMPRATA

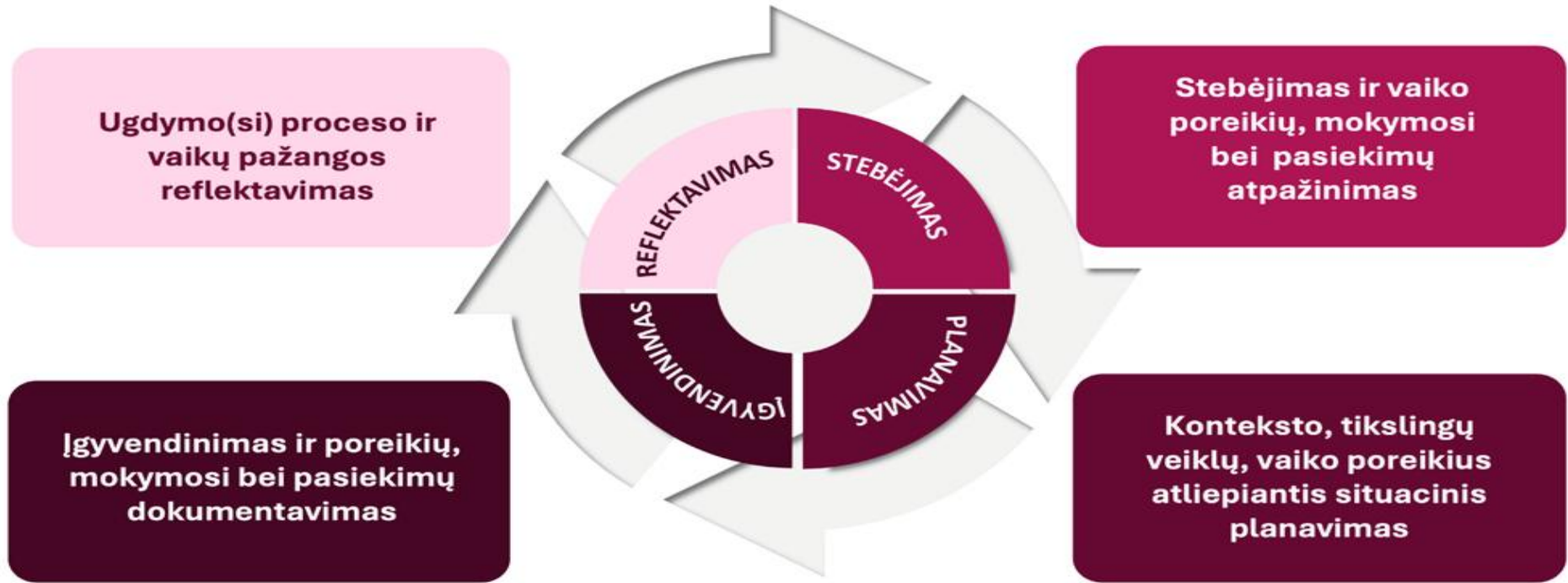
- Vaiko ugdymo(si) pažangos ir pasiekimų stebėseną ankstyvajame ugdyme yra suprantama kaip **nuolatinis ir prasmingas stebėjimo procesas, integruotas į kasdienes veiklas**, kurio tikslas – **palaikyti vaiko individualų mokymąsi, pažangą bei įgalinti refleksiją ir bendradarbiavimą tarp pedagogo, vaiko ir šeimos** (OECD, 2020; Peterson, Elam, 2020).
- Nuosekli vaiko stebėseną per tam tikrą laikotarpį leidžia pedagogams suprasti, kaip vaikas mąsto, suvokia jį supantį pasaulį ir tuo pačiu padeda priimti tikslingus sprendimus planuojant vaiko ugdymo veiklas, atliepiančius individualius vaiko poreikius ir skatinančius jo asmeninę pažangą. (Spreeuwenberg, 2022)
- Vaikų pasiekimų stebėseną turi būti orientuota ne į trumpalaikius rezultatus, o į ilgalaikę ugdymosi eigą, gebėjimų raidos tendencijas bei vaiko patirtį. (Bendrojo ugdymo mokytojų refleksavimo ir mokymosi mokyti kompetencijos tobulinimo metodinėje medžiagoje, 2022)

SVARBU

- SISTEMIŠKUMAS
- INTEGRACIJA Į
KASDIENINES VEIKLAS,
NATŪRALIAS SITUACIJAS
- KRYPTINGUMAS
- PRASMINGUMAS
- REFLEKSYVUMAS
- JAUTRUS IR PAGARBUS
POŽIŪRIS Į VAIKO
INDIVIDUALUMĄ

Vaikų mokymosi, pasiekimų ir pažangos stebėjimo, dokumentavimo, ugdymosi planavimo, įgyvendinimo ir reflektavimo **procesas yra cikliškas.**

STEBĖJIMAS ir vaiko poreikių, mokymosi, pasiekimų atpažinimas

Pirminis taškas – tai **dabartiniai vaiko gebėjimai** (ką vaikas gali atlikti be pagalbos).

Stebėjimo etape mokytojai stebi, dokumentuoja ir atpažįsta vaiko poreikius, interesus, mokymosi būdus ir ypatumus, pasiekimus, daromą pažangą, kylančius sunkumus tam, kad galėtų kryptingai planuoti tolesnį vaiko ugdymąsi ir paramą jo mokymuisi.

Stebėjimas ir dokumentavimas to, ką matote, yra duomenų apie vaiko raidą rinkimas.

- Turite matyti mažiausias smulkmenas ir jas įvertinti remdamiesi tuo, ką žinote apie vaiko raidą.
- Kai imatės interpretuoti ar apgalvoti šiuos duomenis, stebėjimo procesas virsta **vertinimu**.

Vaikų pažangos stebėjimas išskiriamas į dvi pagrindines kategorijas:

- **planuotą** (stebėjimas remiasi iš anksto numatytais tikslais, kriterijais ir įrankiais - pedagogas stebi konkretų gebėjimą ar situaciją, naudodamasis tam tikromis formomis ar laisvai (Peterson, Elam, 2020). Toks stebėjimas leidžia sistemingai vertinti raidos sritis;
- **neplanuotą** (stebėjimas vyksta spontaniškai, kai mokytojas pastebi vaikų elgesio momentus, kuriuose atsiskleidžia svarbios raidos savybės (Lillio, 2020), fiksuojamas natūralus vaikų elgesys ir netikėti gebėjimai.

Stebėsenos strategijos

1. Trumpas, spontaniškas („čia ir dabar“) stebėjimas.

- Mokytojas fiksuoja netikėtą vaiko pastebėjimą, frazę, pomėgį ar išvykos įspūdį greitu užrašu, nuotrauka ar garso įrašu. Pavyzdys: Miško take vaikas atranda sraigę ir sušunka: „Ji neša savo namą!“ – pedagogas užrašo citatą lipniame lapelyje, pridėdamas datą ir situaciją. Ši įžvalga vėliau tampa impulsu tyrinėjimo staleliui apie bestuburius.
- Tokie momentiniai įrašai kaupiami savaitę, po to kolegialiai peržiūrimi ir panaudojami tolesniam planavimui.

2. Tikslingas stebėjimas kryptingose veiklose.

- Iš anksto apibrėžiama, ką ir kur stebėsime, pavyzdžiui, ar naujoji inžinerijos ir statybų erdvė skatina kritinį mąstymą, problemų sprendimą ar numatytą gebėjimą.
- Naudojami struktūruoti stebėjimo lapai: vaiko elgsena, mokytojo pastoliai, mokymosi ženklai ir pan.
- Po veiklos mokytojas reflektuoja: ar strategija pasiteisino, ar reikia koreguoti aplinką, ar veiklos tikslai buvo prasmingi.

Stebėsenos strategijos

3. Sistemingas vieno vaiko stebėjimas.

- Taikoma vaikams, kuriems reikalinga gilesnė pagalba (pvz., kitakalbiai, ugdymosi poreikių turintys). Renkami duomenys ilgiau ir įvairiose situacijose; gali būti naudojamas filmavimas, refleksyvūs ir faktiniai užrašai, emocijų ar įsitraukimo skalė.
- Analizė padeda individualizuoti ugdymo planą, numatyti konkrečias paramos priemones ir įtraukti specialistus.

4. Atrankinis vieno vaiko stebėjimas.

- Kai siekiama atrasti būdų paskatinti pažangą: fokusuojamasi į konkretų vaiko gebėjimą ar pasiekimą (pvz., savarankiško kalbėjimo dažnumas).
- Surinkus duomenis, mokytojas kartu su kolega pasirenka intervenciją (pvz., socialinių istorijų taikymą) ir tikrina jos poveikį.

STEBĖJIMAS

Ką stebėti?

Tai priklauso nuo pedagogo tikslo:

- ❖ vaiko **elgesį**, kuris atspindi jo *norą ugdytis, siekti naujų dalykų*;
- ❖ vaiko **elgesį sudėtingose, konfliktinėse situacijose**;
- ❖ vaiko **santykius skirtingose aplinkose įvairių situacijų metu**, pavyzdžiui, vaiko vaidmuo grupėje, kaip jaučiasi grupėje, lauke;
- ❖ vaiko **individualias savybes** (interesus, polinkius, ugdymosi stilių, kt.);
- ❖ vaiko **kalbėjimą, rašinėjimą**;
- ❖ vaikų **susidomėjimas** atliekama veikla, **emocijos, gebėjimas atlikti užduotį iki galo ir pan.**
- ❖ **mokymosi būdus**
- ❖ vaiko įsitraukimą ir aktyvumą
- ❖ sąveikas ir t.t.

Kada stebėti?

- nuolat, turint konkrečius tikslus;
- skirtingu dienos metu;
- skirtingos veiklos metu;
- įprasto ir neįprasto vaiko elgesio metu ar „blogomis“ dienomis;
- skirtingose situacijose, pavyzdžiui, kai vaikas patiria nesėkmę, pasikeitus sąlygoms, aplinkybėms ir kt.

Stebint turime atsakyti į klausimus

1. Koks mokymasis vyko/vyksta?

2. Kokias stipriąsias puses ir interesus galite nustatyti iš šio pastebėjimo?

3. Ar šiame stebėjime yra kažkas, kas jums yra svarbu ugdymo požiūriu? Ką aš galiu padaryti, kad vaikas mokytųsi šioje srityje?

4. Kaip galėčiau toliau palaikyti ir pratęsti šio vaiko susidomėjimą / jėgą / mokymosi kelionę?

5. Ar šis mokymosi stebėjimas yra reikšmingas - ar galiu planuoti būsimą patirtį iš šio stebėjimo?

Vaiko pažangos ir visaverčio jo potencialo plėtojimosi parėmimas

Vaiko mokymosi parėmimas

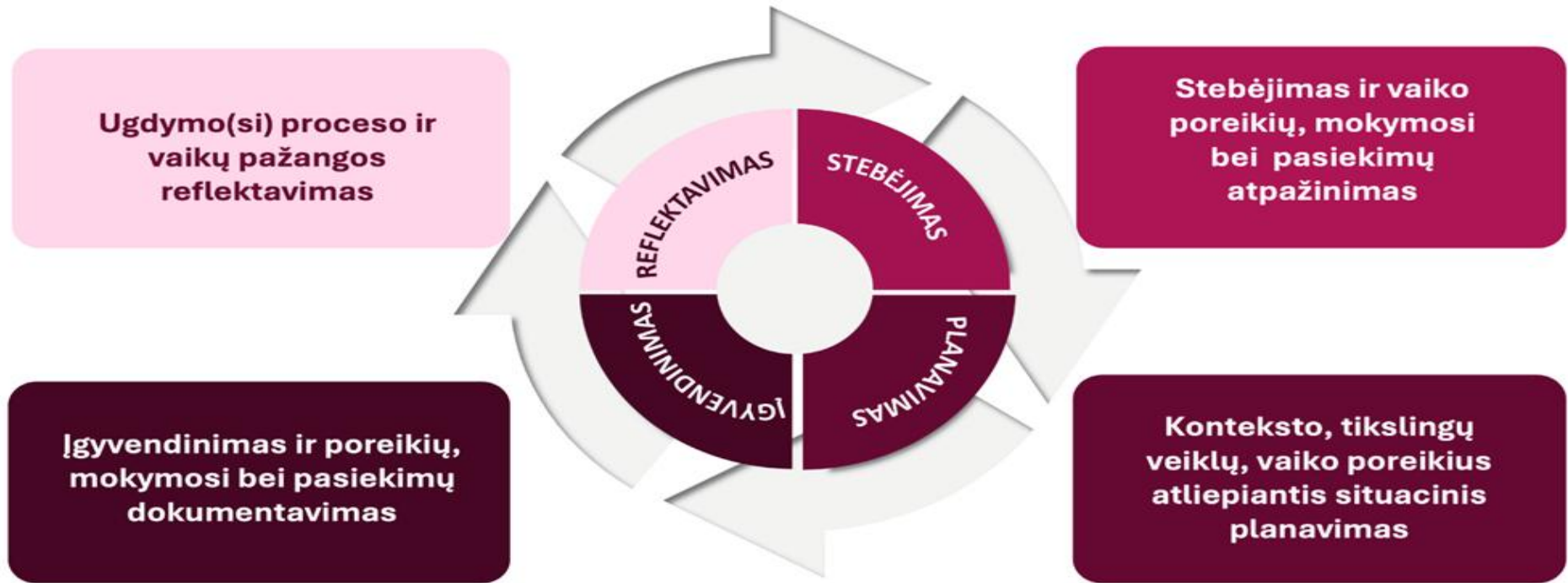
Savo, kaip mokytojo, ugdymo kokybės įsivertinimas

Vaiko pasiekimų
stebėseną ir
dokumentavimą
vykdomas nuolat,
o ne 2 kartus į metus

- Taip nuosekliai kaupiama informacija apie vaikų pasiekimus, apie tai, kas skatina vaikų ūgtį
- Mokytojas supranta, ar kasdieninės veiklos vaikams tinka pasiekimų plėtočiai. Greičiau apčiuopiamas vaiko užsibuvimas tame pačiame pasiekimų žingsnyje.
- Taip susiejamas ugdymo planavimas, įgyvendinimas ir pasiekimų ugdymasis. Mokytojas apmąsto ir tobulina ugdymo kokybę.
- Informacijos greitų pasižymėjimų, nuotraukų, video ir kt. būdus susikaupia nemažai, ji apmąstoma, bet išsamiau dokumentuojami tik vaiko perėjimo į aukštesnį pasiekimo žingsnį įrodymai. O tai kiekvienoje pasiekimų srityje nutinka tik 1-2 kartus per metus.
- Pagaunami vaikų mokymosi būdai, matomas mokymosi procesas ir pritaikoma ugdymo aplinka ir būdai.
- Daugiau galimybių įtraukti į pasiekimų stebėseną vaikus, tėvus, specialistus

Vaikų mokymosi, pasiekimų ir pažangos stebėjimo, dokumentavimo, ugdymosi planavimo, įgyvendinimo ir reflektavimo **procesas yra cikliškas.**

II. Konteksto, tikslingų veiklų, vaiko poreikius atliepiantis situacinis planavimas

Planavimo etape mokytojai, remdamiesi stebėjimo etapo rezultatais, numato, kaip plėtoti ugdymosi kontekstus ir atliepti vaikų poreikius situacijoje „čia ir dabar“, kokioms vaikų galioms auginti planuoti tikslingas veiklas.

Mokytojas, planuodamas programos įgyvendinimą trumpuoju periodu (pvz. savaitė) pirmiausiai numato,

- kokių vaiko ugdymosi **rezultatų** sieks {1};
- **kokie įrodymai** pagrįs, kad ugdymo tikslai yra pasiekti {2};
- kokiais būdais jie bus **renkami** {3}
- kaip jie padės įvertinti vaikų pasiekimus {4}

PAVYZDYS

Kokių vaiko ugdymosi rezultatų siekiama?

4 žingsnis. **SANTYKIAI SU SUAUGUSIAISIAIS IR BENDRAAMŽIAIS**

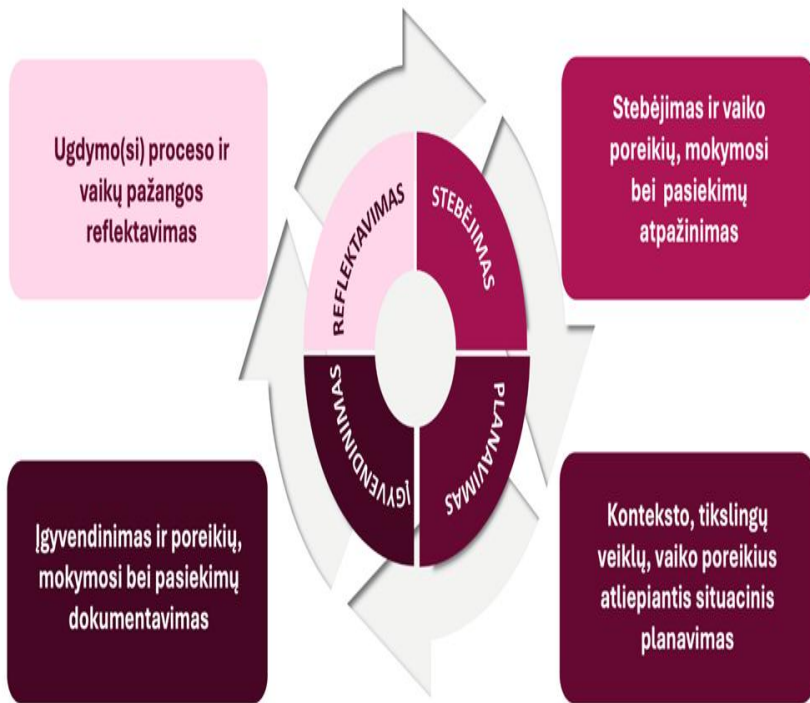
- Geba atlikti bendrą veiklą poroje, kelių vaikų grupelėje, siūlo ir priima idėjas, derina norus ir veiksmus, sprendžia nesutarimus.

Kokie įrodymai pagrįs, kad ugdymo tikslai yra pasiekti? (situacijos užrašai, video, užrašai ant lipnių lapelių ir kt.)

Kokiais būdais jie bus renkami? (stebint situacijas, užrašant, filmuojant, fotografuojant)

III. Įgyvendinimas ir poreikių, mokymosi, pasiekimų dokumentavimas

- **Įgyvendinimo etape** vykdomos suplanuotos veiklos, kurių metu dokumentuojamas vaikų įsitraukimas, pasirinkimai, bendravimas ir bendradarbiavimas, mokymasis, savarankiškumas veikiant ir pasiekimų raiškos požymiai, kuriais vadovaujantis apmąstoma vaiko pažanga (išskiriami atskirų ugdymo sričių vaiko ugdymosi pasiekimų požymiai, pavyzdžiui, pažinimo gebėjimų požymis: noriai tyrinėja aplinką);
- Žinant vaikų išgales, jiems siūloma veikla arba vaikai veikia pagal savo sumanymą.
- Stebima, kaip vaikai tvarkosi su veikla.
- Apmąstoma, ar tinkama veikla, ar tinkamai pasiūlyta.
- Apmąstoma veiklos sėkmė ir rezultatai – vaiko pasiekimai.

Stebime aktualius pasiekimų raiškos požymius

III. Įgyvendinimas ir poreikių, mokymosi, pasiekimų dokumentavimas

- Mokyklos aplinkoje stebima natūrali vaiko veikseną – žaidimas, tyrinėjimas, santykiai, domėjimasis naujais dalykais.
- **Mokytojas fiksuoja detales ne siekdamas „pažymėti varnelę“, bet ieškodamas prasminės informacijos apie vaiko raidą, informacijos priėmimo būdus, jo emocijas, mokymosi stilių, mąstymą.**

III. Įgyvendinimas ir poreikių, mokymosi, pasiekimų dokumentavimas

Dalis stebėtos informacijos nedokumentuojama, įsidėmima.

Kita dalis – dokumentuojama. Pvz. Pasiekimų stebėsenos priemonės;

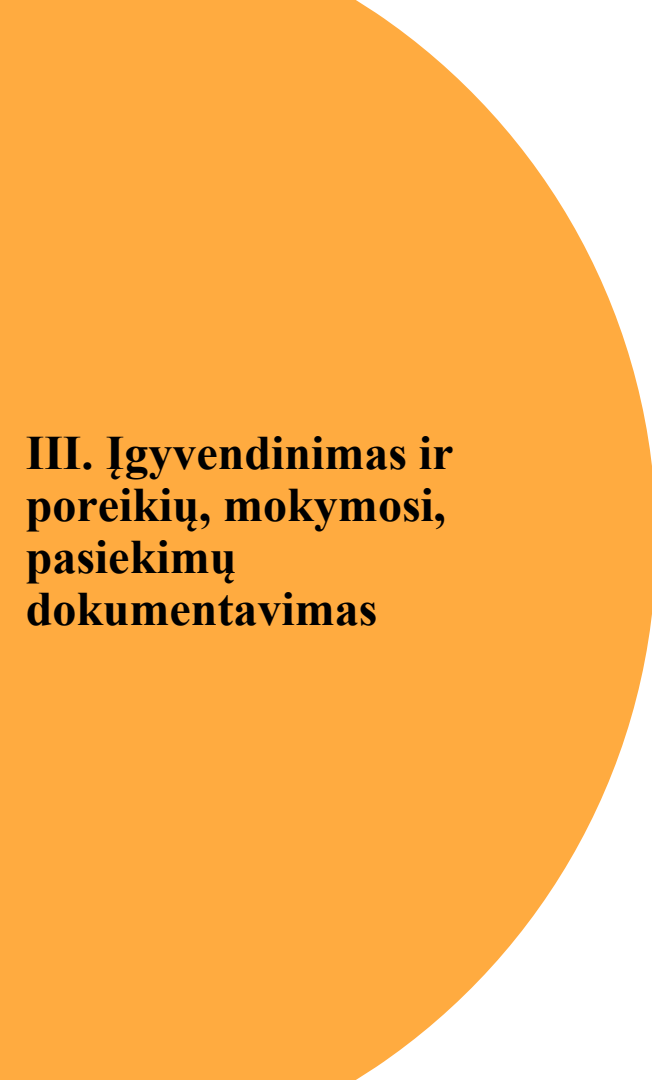
Žymėjimo lapai: „Pažymėk, kad tau pavyko“. Aplankas: „Nufotografuokime ir užsirašykime...“, „Įdėkime tai į tavo aplanką

Informavimas, komentavimas

Informacija pirmiausia teikiama vaikui, kaip momentinis grįžtamasis ryšys.

Padėti vaikams užfiksuoti, įsivertinti .

Vėliau visa informacija apmąstoma, analizuojama, reflektuojama ir teikiama tėvams, vadovams, specialistams.

III. Įgyvendinimas ir poreikių, mokymosi, pasiekimų dokumentavimas

- Proceso šaknys siejamos su **Reggio Emilia filosofija** ir gali būti laikomas nuolatinio apmąstymo įrankiu, dėl kurio vaiko mokymasis tampa matomas mokytojams, tėvams ir bendruomenės nariams (Edwards, Gandini & Forman, 1998)
-

Kaip dokumentuojame vaikų pasiekimus?

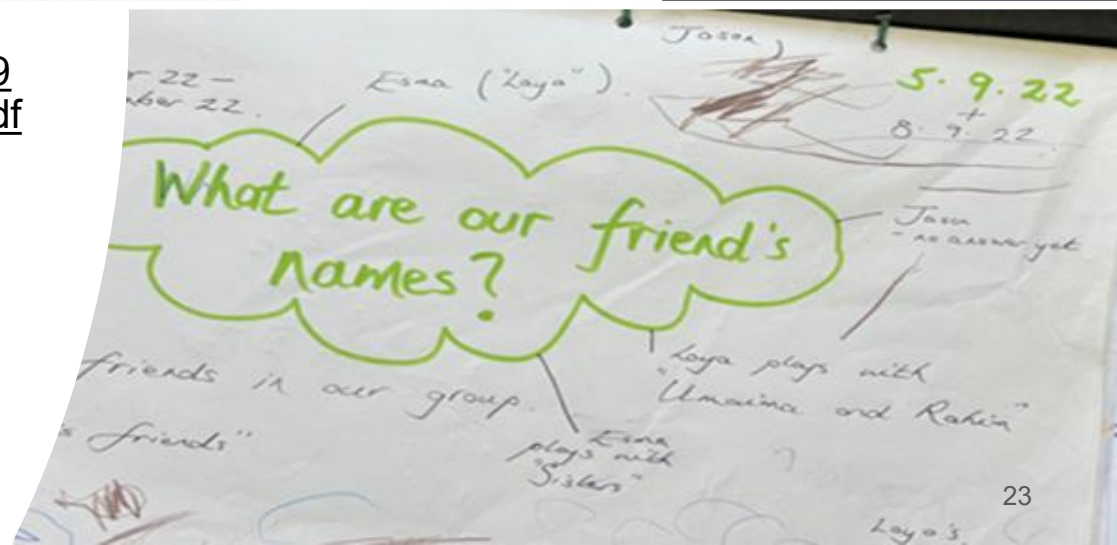
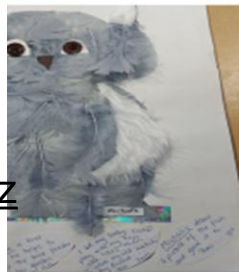
- **Vaikų darbų pavyzdžiai** (Kartais pavyzdžius pasirenka vaikai, kartais suaugęs sprendžia, ką pasirinkti, o kartais vaikai ir suaugęs renkasi kartu)
- **Stebėjimo užrašai** (sąsiuvinis, kompiuteris, dienoraštis ir pan. Metodas: Suaugęs žmogus rašo trumpus užrašus, dažnai susidedančius tik iš pagrindinių žodžių, apie konkretų įvykį, veiklą ar užduotį. Kartais užrašai gali būti ilgesni, juose pateikiama išsami informacija apie tam tikrą vaiko mokymosi aspektą. Pastabos gali būti sutelktos į atskirą vaiką arba vaikų grupę. Laikui bėgant užrašai pasakoja apie tai, ką vaikai veikia, pasakyti ir suprasti).
- **Fotonuotraukos, video, audio** (Kiekviena nuotrauka ir vaizdo įrašas padeda papasakoti istoriją. Laikui bėgant sukurta kolekcija gali parodyti vaikų pažangą ir pasiekimus. Vieną dieną galima padaryti nuotraukų seriją, kuri parodytų vaiko pažangą tam tikroje veikloje)
- **Istorijos** (Suaugęs trumpai užsirašo apie vaikų/vaiko įsitraukimą į tam tikrą įvykį, veiklą ar užduotį. Priešingai nei užrašai, tokio tipo dokumentuose pateikiama išsamesnė informacija apie vaikų bendravimą su kitais, taip pat atitinkamus objektus. Sios istorijos padeda suaugusiems geriau pamatyti ir suprasti vaikų pažangą, susijusią su nusiteikimu, įgūdžiais, požiūriais žiniomis ir supratimu. Vaikų darbų pavyzdžiai pvz nuotraukos gali praturtinti istorijas.
- **Kasdieniai dienoraščiai arba priežiūros įrašai** (Suaugęs žmogus kiekvieną dieną trumpai užsirašo apie vaiko rutiną, pavyzdžiui, ką vaikas valgė, kiek miegojo ir kt. veiklą. Remdamasis vaikų elgesiu, kūno kalba ir žodiniais atsiliepimais, suaugęs taip pat gali pastebėti tam tikrus dalykus, kurie vaikui patinka, kuriems jis teikia pirmenybę. Dienoraščiu ar įrašais dalijamasi su tėvais - išsiunčiant namo. Tėvai gali būti pakviesti komentuoti ir suteikti informacijos apie dalykus, kurie patinka jų vaikams, taip pat apie dalykus, kurie jiems sunku. Amžiaus grupė: nuo gimimo iki trejų metų ir iki šešerių metų vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių)
- **Emocijų ar įsitraukimo skalė**
- **Grindų knyga**
- **Epizodiniai įrašai** – tai tam tikrų pastebėtų situacijų trumpas aprašymas
- **Anketos, diagramos, apibendrinamieji aprašai**
- **Tėvų atnešti įrodymai (istorija, situacijos aprašymas, nuotraukos, video...)**
- **Įrankis „Pasiekimų žingsneliai“**

•Daugiau apie „Grindų knyga“:

- Planning learning at Auchlone Nature Kindergarten:

•<https://www.youtube.com/watch?v=Ay3zwrl9hRM>

- <https://www.lancashire.gov.uk/media/934485/floorbooks-guidance-booklet.pdf>

- Vaiko mokymosi situacijos fiksuojamos **ant lipnių lapelių**.
- Nustatytu laiku (pvz., kartą per savaitę) įrašai peržiūrimi, verti dokumentavimo atrenkami.
- Atrinkti įrodymai aptariami su kitais ugdytojais.
- Mokytojai drauge numato tolesnio mokymosi žingsnius, veiklas vaikui ir pan.

VAIKŲ UGDYMO SI PASIEKIMŲ STEBĖSENOS PRIEMONĖS „PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI“ paskirtis:

- stebėti ir fiksuoti vaiko pasiekimus bei pažangą, juos reflektuoti, tikslingai planuoti ir vykdyti tolesnį kiekvieno vaiko ir vaikų grupės ugdymą(si);
- užtikrinti nuoseklų, tęstinį, integralų kiekvieno vaiko ir vaikų grupės ugdymosi pažangos stebėjimo, ugdymo(si) planavimo ir reflektavimo procesą;
- padėti tėvams suprasti, ką ir kaip vaikai ugdosi, užtikrinant ugdymosi šeimoje ir mokykloje dermę;
- įtraukti vaikus į savo mokymosi stebėseną ir ugdymo planavimą.

	8. MATEMATINIS MĄSTYMAS	9. SKAITMENINIS SUMANUMAS	15. TYRINĖJIMAS	18. MOKĖJIMAS MOKYTIS	16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS	10. KALBŲ SUPRATIMAS
7. APLINKOS PAŽINIMAS	7.3. Džiaugiuosi gyvenimu, augalais ir gamtos reikšniais savo aplinkoje, pradėtu juos pavadinti. Stengiuosi būti atsargus ir rūpestingas su aplinkos daiktais, augalais ir gyvūnais. Reaguoju į nuotraukose užfiksuotus įvykius, kuriuos pats dalyvavau.	8.3. Įsitraukiu į skaičiavimą, atpažįstu įvairias skaičių 1, 2, 3 išraiškas. Mėgstu komponuoti, grupuoti, rikiuoti įvairių dydžių, formų, spalvų daiktus, taikau tiesioginį palyginimo būdą. Vis geriau sekasi nukopijuoti dviejų pasikartojančių elementų sekas.	9.3. Įjungiu išmaniuosius žaislus be ekranų, išbandau jų veikimą, laikausi man suprantamų naudojimo ir saugumo taisyklių. Gėbu kurti veiklos žingsnių sekas ir atlikti kitų sakomas komandas.	15.3. Smalsauju, aiškinuosi, kas ir kaip veikia, vyksta, įsitraukiu į įvairias tyrinėjimo veiklas, savo atradimais dalinuosi su kitais.	16.3. Įsitraukiu į veiklą, pasirenku priemones, stebiu, klausinėju, džiaugiuosi savo veiklos rezultatais.	10.3. Trumpam susikaupiu ir reaguoju į kitų kalbėjimą, kūno kalbą, suprantu 3–4 žodžių sakinius, klausimus, du vienas paskui kitą sekancius prašymus, trumpus skaitomus, pasakojamus arba dainuojamus tekstus; reaguoju į ritmo dainius, intonavimą; vartau knygeles, skiru tekstą nuo paveikslėlio, su suprantu dažnai matomų ženklių prasmę.
5. SAVIVOKA IR SAVIGARBA	5.3. Pasakau savo vardą, kas esu (berniukas / mergaitė), žinau pagrindines savo kūno dalis, siekiu savarankiškumo. Man patinka būti ir veikti tiek namie, tiek grupėje, aš mėgaujusi pažįstama aplinka, kalbą, suklūstu, kai išgirstu kitą kalbą.	7.2. Orientuojosi artimiausioje aplinkoje, stebiu ir atpažįstu jos objektus, juos pavadinu savo kalba, kai kuriuos naudoju pagal paskirtį.	9.2. Spaudau, liečiu, purtau grupėje esančius išmaniuosius žaislus siekdamas efekto. Gėbu atlikti dviejų veiksmų sekas.	15.2. Parodau, ką noriu tyrinėti, išbandau vis naujus tyrinėjimo būdus, objektus ir medžiagas.	16.2. Suteikiu dėmesį, kai susiduriu su problema, ją sprendžiu, stebėdamas kitus ir veiklos pasekmes arba priimdamas suaugusiojo pasiūlymą.	10.2. Klausausi kitų kalbėjimo, suprantu ir atliepu 2–3 žodžių sakinius, klausimus, trumpus pasakojimus, išsidedu dažnai vartojamus žodžius, reaguoju į pasikartojančius garsus, žodžius, judesius; mėgstu, kai man skaito knygeles, pats vartinę jas, stebiu rašančiuosius.
3. EMOCIJŲ SUVOKI-MAS IR RAISKA	3.3. Atpažįstu ir man įprastais būdais išreiškiu savo emocijas, mokausi jas pavadinti, domiuosi kitų emocijomis ir skirtingai į jas reaguojau.	7.1. Reaguojau į aplinkoje esančius žmones, gyvius ir negyvus daiktus, reiškinius.	8.1. Reaguoju į pasirodancius į išnykstančius objektus, jų formą, dydį, spalvą, pasikartojančius garsus, judesius.	15.1. Visais pojūčiais tyrinėju aplinką ir save, j emocijomis parodau atradimų džiaugsmą.	16.1. Parodau, kai kažkas vyksta ne taip, kaip įprasta, ieškau pagalbos, kai susiduriu su kiūtimi, išreiškiu emociją, kai (ne)pavyko veiksmas.	11.3. Kalbu 2–3 žodžių vintiesinis sakinius, klausinėju ir atsakau į paprastus klausimus, pats inicijuojų pokalbį, vartau kelias mandagumo frazes, tinkamai vartoju tai kurias gramatinės formos, kartuo eliuoti tekstų fragmentus, mėgdžioju rašančiuosius.
4. SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ	4.3. Kalbėjimas su savimi ir suaugusiojo pagalba man padeda suteikti dėmesį, valdyti emocijas, veiksmus, laikytis man suprantamų susitarimų.	5.1. Reaguoju į savo vardą, tyrinėju savo kūną. Jaučiu ryšį su kitais, atliepu artimųjų rodomą dėmesį, mėgstu žaidimus ir daineles gimtąja kalba.	9.1. Stebiu išmaniųjų žaislų judėjimą, siekiu jų rankomis, klausausi skleidžiamų garsų.	18.1. Domiuosi aplinka, reaguoju į aplinkinių reakcijas, kartuo pasiektą rezultatą.	11.1. Išreiškiu emocijas ir poreikius garsais, gestais ir mimika, daug čiaušku, kartuo, mėgdžioju, tariu balsių ir priebalsių junginius.	14.3. Pakartotinai tyrinėju dominacinius kūrybinės raidos būdus, žaisdamas imituoju, perkuriu, eksperimentuoju, atrandau naujus derinius, domiuosi kitų kūryba, noriu veikti drauge.
6. SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS IR BENDRAAMŽIAIS	6.3. Kai man artimas suaugusysis yra šalia, aš drąsiai išbandau ką nors naują, ieškau bendramyžių draugijos, trumpam įsitraukiu į bendrus žaidimus, mokausi dalintis.	3.2. Savo emocijas išreiškiu įvairiu intensyvumu, pastebiu ir reaguoju į kitų emocijas.	3.1. Savo emocijas parodau balsu ir kūno ženklais, „užsikrečiu“ kitų emocijomis.	12.1. Su nuostaba reaguoju į žmones, gyvūnus, garsus, mimikas, judesius, daiktus.	13.1.1. Emocingai reaguoju ir siekiu ryškų, man įdomių objektų.	17.3. Žaisdamas mokausi derinti savo veiksmus prie kitų. Kuriu žaidimo erdvę, jungiu kelis žaidimo veiksmus į vieną įvykį. Mėginu žaisti su draugu ir laikytis prisiimto vaidmens.
		4.2. Aš pats man įprastais būdais ieškau nusiramimo, dėmesį, emocijas ir veiksmus valdau suaugusiojo padedamas.	4.1. Galiu trumpam suteikti dėmesį į savo globėją, susitapatinti su jo reikiamomis emocijomis ir nusiraminti.	12.2. Atrandu, mėgdžioju, tyrinėju tai, kas patinka, stebiuosi gamtos ir žmogaus sukurtais objektais ir reiškiniais.	13.1.2. Išbandau, kokius pėdsakus palieka rašymo, piešimo ir lipdymo priemonės.	13.2.3. Klausydamas muzikos atlieku keletą skirtingų judesių stovėdamas vietoje ir judėdamas, tyrinėju judėjimo kryptis, kuriu judesius čia ir dabar, derinu dviejų judesių seką.
		6.2. Skiriu man artimus suaugusiuosius nuo kitų, juos mėgdžioju, kartuo tai, kas sulaukę jų palaikymo, tikiuosi jų pagalbos; mėgstu žaisti greta kitų vaikų.	2.2. Stoviu, atsitupiu, pasilenkiu, einu, bėgu, lipu laiptais pristatomoju žingsniu. Ridenu, sviedžiu kamuolių. Paimu, uždedu, dedu ir išmu daiktą, atsku detales, ploju rankomis.	1.1. Ragauju įvairų maistą, bandau valgyti, gerti iš puodelio. Parodau, kad man šlapia, nepatogu.	13.1.3. Išbandau, kaip gražu bjauru, kas patinka ar nepatinka.	13.3.3. Atliepdamas muzikos nuotaiką tyrinėju savo ir kitų asmenines erdves, atrandau naujų judesių, vienu metu judinu kelias kūno dalis, atsimeinu ir kartuo tris judesių kombinacijas, patinka šokti vienas ir su draugais.
		2.3. Apeinu arba peržengiu kliūtį, bėgu neprašadamas pusiausvyros, lipu, nulipu laiptais pakaitinui žingsniu, nušoku nuo laimelio, peršoku liniją. Metu, gaudau, spiriu kamuolių. Derinu akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.	1.3. Pradedu naudotis stalo įrankiais. Padedamas naudojosi tualetu, prausiuosi, rengiuosi. Bandau laikytis susitarimų ir saugiai elgtis.	12.3. Emocingai reaguoju į savo ir kitų kūrybą, atrandau, kas man gražu bjauru, kas patinka ar nepatinka.	13.1.3. Keverzoju skirtingomis rašymo ir piešimo priemonėmis, savo kalba palydžiu kūrybą, turiu savo mėgstamas priemones.	13.3. ŠOKIS
	2. FIZINIS AKTYVUMAS	1. KASDIENIAI GYVENIMO ĮGUDŽIAI	12. ESTETINIS SUVOKIMAS	13.1. DAILĖ	13.3. ŠOKIS	

7. APIKINKOS PAŽINIMAS		8. MATEMATINIS MĄSTYMAS		9. SKAITMENINIS SUMANUMAS		15. TYRINĖJIMAS		18. MOKĖJIMAS MOKYTIS		16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS		10. KALBŲ SUPRATIMAS	
7.5. Atpažįstu ir pavadinu tyrinėjamus gamtos reiškinius, kai kuriuos tolimų kraštų augalus ir gyvūnus, pasakoju apie jų gyvenimo būdą, požymius. Paaiškinu, kaip naudojame gamtos išteklius, rūpinuosi aplinka. Pavaizduoju ir pasakoju, kuo mano šeimos tradicijos skiriasi nuo kai kurių kitų kultūrų. Pristatau savo aplinkos man žinomus objektus ir vietas. Pradedu suvokti įvykių chronologiją.	5.5. Žinau savo augimo istoriją, įsivaizduoju, koks būsiu užaugęs, aiškinuosi, kas yra mano kūno viduje, ką jis gali ir ko negali. Suprantu, kad esu savo šeimos ir mūsų grupės narys, pasakau, kokia kalba kalbu, kokioje šalyje gyvenu, pasakoju, kuo man ypatinga mano šeima, grupė, šalis.	3.5. Mokausi komunikuoti apie jausmus bei emocijas ir jas išreikšti sau ir kitiems priimtinais būdais.	4.5. Naudoju įvairius nusiraminojimo ir konfliktų sprendimo būdus, gebu ilgam suteikti dėmesį ir pastangas, kai veikia įdomi, laikausi kasdienių susitarimų ir taisyklių.	6.5. Bendrauju su pažįstamais ir nepažįstamais suaugusiais mokyklos aplinkoje, su skirtingų interesų ir gebėjimų turinčiais vaikais, ieškau taiklių nesutarimų sprendimo būdų, laikausi įsipareigojimų grupei.	8.5. Skaičiuoju 9-ųjų ribose. Palyginu, sudedu, atimu, sujungiu, išskaidau daiktų kiekį 5-ųjų ribose. Tyrinėju dvimates, trimates figūras ir jų atvaizdus, matomus objektus vis tiksliau pavaizduoju plane, kuriu įvairių objektų sekas, išbandau savo kūną ir daiktus kaip matavimo vienetos, dalinuosi atrodiniais.	9.5. Išbandau įvairius išmaniųjų įrenginių ir priemonių valdymo būdus, ieškau informacijos, kuriu nesudėtingą skaitmeninį turinį, laikausi saugumo taisyklių, iš simbolių dėlioju komandų sekas, išbandau jas žaidybiniėje programavimo aplinkoje, aiškinu.	15.5. Vis labiau įsitraukiu į įvairių objektų ir reiškiniių tyrinėjimą: ieškau požymių, panašumų ir skirtumų, aiškinuosi sandarą, veikimo principą.	18.5. Siekiu patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslo numatau ir įgyvendinu kelis žingsnius, lanksčiai sprendžiu iškylančias problemas, aptariu, ką nuveikiu ir ką veiksiu toliau.	16.5. Atpažįstu ir sprendžiu kasdienes problemas, kartu su kitais vaikai ieškau naujų būdų, kaip įveikti iššūkį, samprotauju apie problemą, kas pavyko, kas ne.	10.5. Suprantu sudėtinį sakinius, pradedu sieti kalbos garsus su raidėmis, iš klausos atskiriu tuo pačiu garsu prasidedančius žodžius. Atidžiai klausausi tekstų literatūrinę kalbą ir tarmiškai, suvokiu skirtingų žanrų leidinių skirtumus, suprantu krygos viršelio funkciją, atpažįstu kelis spausdintus žodžius.			
					7.4. Atpažįstu dažniausiai sutinkamus gamtos objektus ir reiškinius, pastebiu kai kuriuos jų požymius. Komentuoju paros įvykių seką. Padedu rūšiuoti atliekas, tausoti išteklius. Atpažįstu patiriamas kitos nei mano kultūros reiškinius ar daiktus, noriai įsitraukiu į savo kultūrinės aplinkos tradicines veiklas.	8.4. Skaičiuoju iki 5 ir atgal, palyginu kiekius, sieju įvairias tuo paties skaičiaus išraiškas. Eksperimentuoju ir dalinuosi idėjomis, kaip išmatuoti ir palyginti įvairius dydžius. Klasifikuoju, rūšiuoju objektus; įvardiju pažįstamas formas; plane pažymiu 2–3 matomus daiktus, apibūdiniu jų išsidėstymą; pratimu dviejų pasikartojančių elementų seką.	9.4. Padedamas skaitmenines priemones naudoju informacijai įrašyti ir paleisti, bendrauti, mokausi jas pavadinti, apibūdinti. Suprantu ir galiu atlikti grafiniais simboliais ir objektais žymimas komandas.	15.4. Pradedu suprasti tyrinėjimo procesą: keliu klausimus ir ieškau atsakymų pasirinkdamas man žinomus ir naujus tyrinėjimo būdus, priemones.	18.4. Išreiškiu susidomėjimą ir norą veikti su kitais, imuosi iniciatyvos ir pradedu numatyti reikalingas priemones, komentuoju dalyvų atliekamą veiklą.	16.4. Paaiškinu, kad sudėčiau su problema, stengiuosi ją įveikti, išbandau žinomus būdus numatydamas pasekmes, stebiu savo veiklos rezultatus.	10.4. Iš klausau ir reaguoju į tai, kas man sakoma, suprantu klausimus, kelis vieną po kito sekiančius prašymus, suvokiu (ne)verbalius raškos būdus. Domiuosi rašytine kalba, atpažįstu keletą raidžių, klausausi įvairių tekstų, atsimenu kai kuriuos juose minimus įvykius, iš paveikslėlių suprantu knygelės turinį.	11.5. Laisviai kalbu apie tai, kas vyksta, vyko ir vyks, tinkamai vartoju gramatinės formas, kalbu sudėtiniais sakiniais, trumpai papasakau, diskutuoju ir atsakau į klausimus; kopijuoju arba užrašau raides, simbolius, žodžius.	
					5.4. Skiriu savo ir kitų jausmus, norus, kalbu ir vaizduoju, kaip atrodo mano kūnas, kuo aš panašus ar skiriuosi nuo kitų. Komentuoju ir vaizduoju savo šeimą, grupės draugus, mokytojus, dalinuosi savo aplinkos veiklų ir renginių patirtimi, atpažįstu, kad kiti kalba kita kalba nei aš.	3.4. Aiškinuosi, kokios emocijos man ir kitiems kyla įvairiose situacijose, jas pavadinu, išreiškiu įvairiais būdais, atpažįstu iš kitų išraiškos.	JAUTRUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI KŪLĖROVEI LANKSČIAI MASTANTIS SĖKMINGAI BĖSIMOKANTIS PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI: 4–5 BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAI KŪRYBINGAS PASITIKINTIS		11.4. Kalbu 3–5 žodžių vientsiniaus sakiniais, taisyklingai tariau daugumą garsų, dažniausiai tinkamai vartoju gramatinės formas, padedamas deklamuoju ir pasakoju, bandau kopijuoti matomus simbolius, raides.	14.4. Kurdamas spontaniškai išbandau įvairias medžiagas, priemones, atrandau netikėtus veikimo būdus, pastelikiu vaizduotę, keičiu konstrukcijas, paskirtį, ilgesnį laiką veikiu man patinkančių būdų.	14.5. Fantazuoju ir generuoju įvairias kūrybines idėjas, savo kūrybą autentiškai parodau pasaulio suvokimą, suprantu, kaip kuriu ir ko siekiu savo kūrybą.		
					4.4. Nusiraminiu kalbėdamasis su kitais, mokausi susilaikyti nuo impulsyvių veiksmų, laikytis susitarimų, numatau netinkamo elgesio pasekmes.	6.4. Pasitikiu mokytojai, įsitraukiu į jų siūlomus ir savo sugalvotas veiklas, turiu nuolatinį žaidimų draugą, pastebiu keletą savo ir kitų panašumų bei skirtumų, prisidedu prie grupės taisyklių kūrimo.			17.4. Žaisdamas su 1–2 draugais kuriu režisūrinius ir vaidmenų žaidimus: turiu mėgstamą vaidmenį, derinu veiksmus, aptariu žaidimo eigą, sprendžiu nesutarimus, kuriu žaidimo erdvę.	13.4.4. Žaisdamas tyrinėju socialines situacijas, kurių vaidmenų dialogus, naudoju išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas, priemones.			
					2.4. Pastoviu at vienos kojos, bėgu, šokinėju, važiuoju balansiniu dviračiu. Derinu judesius su kitais. Laikau rašiklį, gana tiksliai atlieku judesius plaštaka ir pirštais, pagauonu kamuolį, kerpu, atsegu ir užsegu, atitraukiu ir užtraukiu, įpilū.	1.4. Žinau, ką valgyti sveika. Bandau servuotui stalą ir laikytis elgesio prie stalo taisyklių. Savarankiškai naudojuosi tualetu, praustuosi, rengiuosi, tvarkau žaislus. Mokausi saugiai elgtis kelyje, naudotis veiklai skirtais atstais daiktais. Žinau, į ką kreiptis pagalbos išlūs nelaimė.			13.1.4. Noriai išbandau skirtingas piešimo priemones, galiu piešti storomis, plonomis ir kitokiomis linijomis, jau pavyksta nupiešti man rūpimus dalykus.	13.3.4. Šokdamas išreiškiu judėjimų būdingas savybes, patinka judėti įvairiai: šokinėti, šuoliuoti, šokti ratelį, judėti įsivaizduojama linija; kuriu ir prisimenu savo sukurtą trijų – keturių judesių sekos šokį, laikausi šokio taisyklių, kalbu apie savo ir kitų pasirodymus.			
					1.5. Žinau, kodėl svarbu valgyti įvairų maistą, kaip jis atsiranda at mūsų stal. Valgau varkingai su stalo įrankiais, susitvarkau pavales, po velkos.	12.5. Mėgatauosi muzikavimu, šoku, vaidyba, dailės veikla, gerioji kalbą, gamta, geru elgesiu, darbas, turiu savo nuomonę ir savitą skonį.	13.1.5. Numatau, ko man prireiks kūrybiniam sumanymui įgyvendinti, kuriu įvairias būdais, grožiuosi kitų darbais.	13.3.5. Šokdamas atrandau naujus judesius, judėjimo galimybes; generuoju idėjas, šoku sukamuosius ratelius; kuriu ir šoku kompozicijas iš penkių šešių judesių, turiu nuomonę apie pasirodymą.					
2. FIZINIS AKTYVUMAS	1. KASDIENIAI GYVENIMO ĮGUDŽIAI	12. ESTETINIS SUVOKIMAS	13.1. DAILĖ	13.3. ŠOKIS	13.2. MUZIKA								

7. APILINKOS PAŽINIMAS	8. MATEMATINIS MĄSTYMAS	9. SKAITMENINIS SUMANUMAS	15. TYRINĖJIMAS	18. MOKĖJIMAS MOKYTIS	16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS	10. KALBŲ SUPRATIMAS
7.6. Lyginu gamtos objektus ir reiškinius, įvėliu panašumus ir skirtumus, objektus grupuoju. Jaučiu ryšį su savo socialine, kultūrine ir gamtine aplinka, paaiškinu, kodėl ir ką išteklius reikia tausti. Pasakoju apie kai kurias savo ir man žinomas kitų kultūrų šventes. Domiuosi įvairiomis profesijomis. Vartuju žodžius pračiai, dabarčiai ir ateidai, metų laikams nusakyti. 5.6. Samprotauju apie savo savybes ir gebėjimus, tyrinėju savo kūno augimą, pastebiu savo kūno vidinių sistemų veiklos išorinius ženklus. Dalyvauju savo šeimos, grupės sprendimų priėmimo, pasakau savo tautybę, tyrinėju ir skiriu savo ir kitų šalių simbolių, kalbą, tradicijas. 3.6. Gebu kalbėtis apie emocijas ir jausmus, taikau įvairius būdus, padedančius pasijusti geriau, atpažįstu, kaip jaučiasi kitas, bandau jam padėti.	8.6. Parašau skaitmenimis skaičius iki 10; randu ir pasakau, kiek daiktų daugiau nei 5, kiek trūksta iki 10; sudedu, atimiu 7-į ribose. Įsitraukiu į diskusijas apie įvykius: įvyks, neįvyks, gali įvykti. Judu pagal išdėmėtą planą, paaiškinu ar pavaizduoju atgalinį kelią. Randu, kaip palyginti nežymiai besiskiriančius išmatuojamus dydžius. Dėliju, konstruoju, komponuoju dvimačius ir trimiačius objektus. Kuriu ir tyrinėju sekas su pasikartojančiais elementais. Vartuju vis platesnį matematinį žodyną. 7.5. Atpažįstu ir pavadinu tyrinėjamus gamtos reiškinius, kal kuriuos tolimų kraštų augalus ir gyvūnus, pasakau apie jų gyvenimo būdą, požymius. Paaiškinu, kaip naudojame gamtos išteklius, rūpinuosi aplinka. Pavaizduoju ir pasakau, kuo mano šeimos tradicijos skiriasi nuo kai kurių kitų kultūrų. Pristatau savo aplinkos man žinomos objektus ir vietas. Pradedu suvokti įvykių chronologiją. 5.5. Žinau savo augimo istoriją, įsivaizduoju, koks būsiu užaugęs, aiškinuosi, kas yra mano kūno viduje, ką jis gali ir ko negali. Suprantu, kad esu savo šeimos ir mūsų grupės narys, pasakau, kokia kalba kalbu, kokiaje šalyje gyvenu, pasakau, kuo man ypatinga mano šeima, grupė, šalis. 3.5. Mokausi komunikuoti apie jausmus bei emocijas ir jas išreikšti sau ir kitiems priimtinais būdais.	9.6. Prižiūrimas įvairioms veikloms pasirenku ir derinu bent dvi skaitmenines priemones ir informacijos šaltinius, saugiai dalinuosi tuo, ką sukuriau. Sudarau, vykdu, kaip koreguoju paprastas komandų sekas programavimo aplinkose, vis geriau suprantu, kaip valdomi robotai. 8.5. Skaičiuoju 9-į ribose. Palyginu, sudedu, atimiu, sujungiu, išskaidau daiktų kiekį 5-į ribose. Tyrinėju dvimačius, trimates figūras ir jų atvaizdus, matomus objektus vis tiksliau pavaizduoju plane, kurių įvairių objektų sekas, išbandau savo kūną ir daiktus kaip matavimo vienetus, dalinuosi atradimais. 9.5. Išbandau įvairius išmaniųjų įrenginių ir priemonių valdymo būdus, iškau informacijos, kuri nesudėtinga skaitmeninį turinį, laikauisi saugumo taisyklių. Iš simbolių dėliju komandų sekas, išbandau jų žaidybines programavimo aplinkoje, aiškinu.	15.6. Tikslingai tyrinėju įvairias aplinkas, objektus ir reiškinius pasitelkdamas skirtingus tyrinėjimo būdus. Radinius lyginu, grupuoju, jais dalinuosi su kitais. 15.5. Vis labiau įsitraukiu į įvairių objektų ir reiškinių tyrinėjimą: iškau požymius, panašumus ir skirtumus, aiškinuosi, aiškinuosi sandarą, veikimo principą.	18.6. Drasiai įsitraukiu į iššūko reikalaujančią veiklą, numatau tikslą, priimu sprendimus jam pasiekti, iškau informacijos ir priemonių, stebiu veiklos procesą, jį koreguoju, dalinuosi patirtimi ir rezultatais. 18.5. Siekiu patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslo numatau kelių žingsnių, įgyvendinu sprendžius iššūkį, aiškinuosi, aiškinuosi, aptariu, ką nueikiau ir ką veiksiu toliau.	16.6. Man patinka sudėtingos užduotys, stengiuosi jas įveikti pats ar su kitais vaikais, apmąstau galimus sprendimus, pasirenku tinkamiausius, stebiu pasekmes ir, jeigu reikia, keičiu veikimo būdus, padedu kitiems. 16.5. Atpažįstu ir sprendžiu kasdienes problemas, kartu su kitais vaikais iškau naujų būdų, kaip įveikti iššūkį, samprotauju apie problemą, kas pavyko, kas ne. 10.5. Suprantu sudėtinius sakinius, pradedu siėti kalbos garsus su raidėmis, iš klausos atskiriu tuo pačiu garsu prasidedančius žodžius. Atidžiai klausausi tekstų literatūrinę kalbą ir tarmišką, suvokiu skirtingų žanrų leidinių skirtumus, suprantu knygos viršelio funkciją, atpažįstu kelis spausdintus žodžius. 11.5. Laisvai kalbu apie tai, kas vyksta, vyko ir vyks, tinkamai vartuju gramatinės formos, kalbu sudėtiniais sakiniais, trumpai papasakoju, diskutuoju ir atsakau į klausimus; kopijuju arba užrašau raides, simbolių, žodžius. 14.5. Fantazuoju ir generuoju įvairias kūrybines idėjas, savo kūrybą autentiškai parodu pasaulio suvokimu, suprantu, kaip kuriu ir ko siekiu savo kūryba. 17.5. Mokausi žaisti ir tartis su 3–5 vaikais dėl žaidimo temos, eigos ir vaidmenų, sprendžiu konfliktus. Galiu žaisti menamosiose erdvėse su menamais objektais, kuriu realius ir fantastinius įvykius ir personažus. 13.4.5. Režisūrinuose ir sužetiniuose vaidmenų žaidimuose galiu kurti dramatiškas situacijas, įvykius, atskleidžiamas vaidmenį pasteliku raškos būdus ir priemones. 13.2.5. Gana taisyklingai atlieku vis daugiau dainų. Muzikuodamas, improvizuodamas ir kurdamas naudoju kontrastus, judesius perteikiu muzikos ypatumus. Pasakau savo įspūdžius, vartuju kai kurias muzikos sąvokas, pasiūlau, kaip mokykloje ir kitur panaudoti muziką. 13.3.6. Šokdamas judesiu vaizduoju emocijas, veiklų charakterius, šoku vis sudėtingesnius šokus ir ratelius, kuriu terminus šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikiu šokio eigą.	10.6. Pradedu suprasti perkeltinę žodžių reikšmę, keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžių; pradedu skirti žodžių garsus ir sklenderius. Domiuosi įvairiais rašytiniais teksta, numatau man skaitomo teksto tęsinį, atpažįstu nuo kelių iki kelių šimčių abėcėles raidžių, keletą užrašytų žodžių. 11.6. Išskau savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, aiškinuosi, diskutuoju; tinkamai pradedu, pletuoju, keičiu ir baigiu pokalbį; vartuju vaizdinius žodžius, kuriu ir atpasakau istorijas; kopijuju žodžius, rašau savo vardą, kelis žodžius. 14.6. Keliu klausimus apie kitų ir savo kūrybą, siekiu įgyvendinti ir tobulinti kūrybinius sumanymus, mėgstu pasakoti apie savo kūrybą ir jos eigą. 17.6. Mokausi įsitraukti į kolektyvinius reiškinius ir naratyvinius žaidimus. Mėgstu žaisti netradicines erdves, lengvai jas pritaikau žaidimui. Galiu dalyvauti kuriamuose naratyvinių žaidimų pasauliuose, gebu lankščiai keičti vaidmenis. 13.4.6. Galiu kurti pasirinktų simbolių vaidmenų apibendrintus charakterius. Kartu su kitais spontaniškai kuriu lėlių, šokio, dramos, operos „spektaklius“. Dalyvauju improvizaciniuose pobūdiu renginiuose. Dalinuosi savo „teatrine patirtimi“. 13.2.6. Tyrindamas lyginu garsus, groju sudėtingesniais instrumentais; dainuoju sudėtingesnius dainas, kuriu kelių muzikos elementų akompanimentus, žymiu juos sutartiniais ženklais. Vartuju vis daugiau muzikos sąvokų, aptariu atliktą muziką, kūrinių paskirtį.
2. FIZINIS AKTYVUMAS	1. KASDIENIAI GYVENIMO ĮGUDŽIAI	12. ESTETINIS SUVOKIMAS	13.1. DAILĖ	13.3. ŠOKIS	13.2. MUZIKA	

2. FIZINIS AKTYVUMAS	1. KASDIENIAI GYVENIMO ĮGUDŽIAI	12. ESTETINIS SUVOKIMAS	13.1. DAILĖ	13.3. ŠOKIS	13.2. MUZIKA
----------------------	---------------------------------	-------------------------	-------------	-------------	--------------

IV. Ugdymo proceso ir vaiko pažangos reflektavimas

Vaiko pasiekimų interpretavimas yra svarbiausia kokybiško ugdymo(si) proceso dalis užtikrinant proceso kokybę, kadangi šis procesas padeda pedagogams analizuoti vaikų pasiekimų kaitą.

Tai, ko pasiekė vaikas, gali būti analizuojama tam tikrais laikotarpiais, sukaupus pakankamą pasiekimų įrodymų kiekį. Vaiko pasiekimų įrodymai kaupiami nuolat.

Reflektavimo etape mokytojai apmąsto, ar jų sukurta aplinka, taikomi ugdymo(si) būdai, pastoliavimas paremia vaikų mokymąsi ir pasiekimų plėtotę, ar plėtojamos kiekvieno vaiko visos galios, ar kiekvienas vaikas daro pažangą; kaip vaikai reaguoja ir reflektuoja savo veiklos procesus.

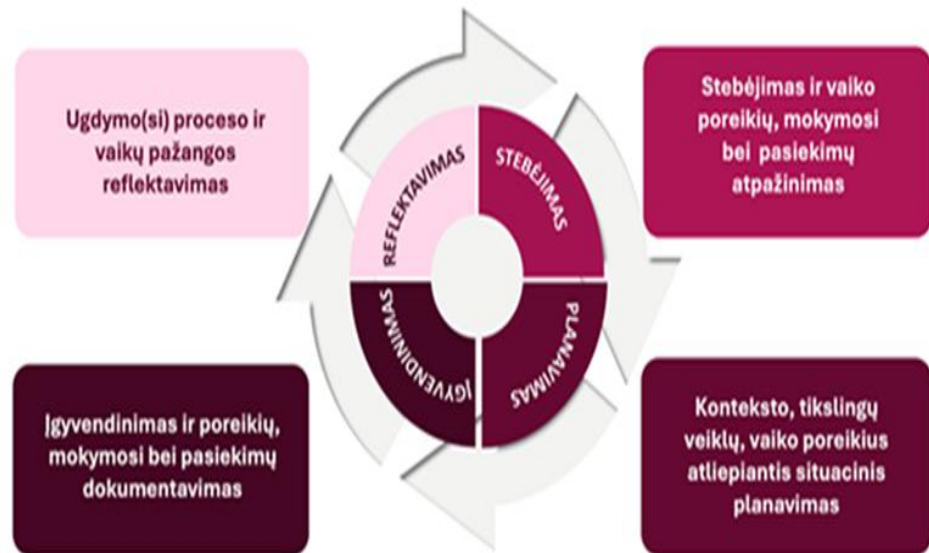

IV. Ugdymo proceso ir vaikų pažangos REFLEKTAVIMAS

1. Refleksijos sustojimai po tikslingos veiklos (apmąstyti pastebėtus pasiekimus)
2. Sau atsakyti į klausimus:
 - Ar tinkamai buvo numatyti galimi rezultatai (pasiekimai)? Vaiko pažangos reflektavimas
 - Ar tinkamai buvo organizuotas vaikų ugdymo/si procesas? Ugdymo proceso reflektavimas.
 - Ar jis buvo individualizuotas/personalizuotas?

Pasiekimus palyginti su ankstesniais ir vertinti pažangą

- Planuoti naują žingsnį/pasiekimą
- O gal koreguoti ugdomąjį procesą

Gyva mokytojo reakcija į vaikų veiklą ir pasiekimus:

„Tau pavyko susitaikyti su draugu“

Vaiko paskatinimas įsivertinti:

„Kuri iš tavo parašytų raidžių tau labiausiai pavyko?“, „Kurią nori taisyti“....
Koks buvo šio darbo sumanymas? Ar viskas pavyko? Ko išmoko? Kaip to išmoko?

Duomenų interpretavimas. Ką mokytojas galėtų apsvarstyti?

O gal koreguoti ugdomąjį procesą? Koks galėtų būti paramos scenarijus?

Kaip galima paremti kurioje nors pasiekimų srityje menkai tobulėjantį vaiką?

- Veiklų supaprastinimas.
- Mokymosi situacijų skaičiaus padidinimas arba didesnis mokymosi laiko limitas.
- Mokymo būdų keitimas.
- Papildomi ištekliai, priemonės, medžiagos.
- Ugdymo plano pritaikymas, individualizavimas, personalizavimas.
- Kreipimasis pagalbos pas specialistą.

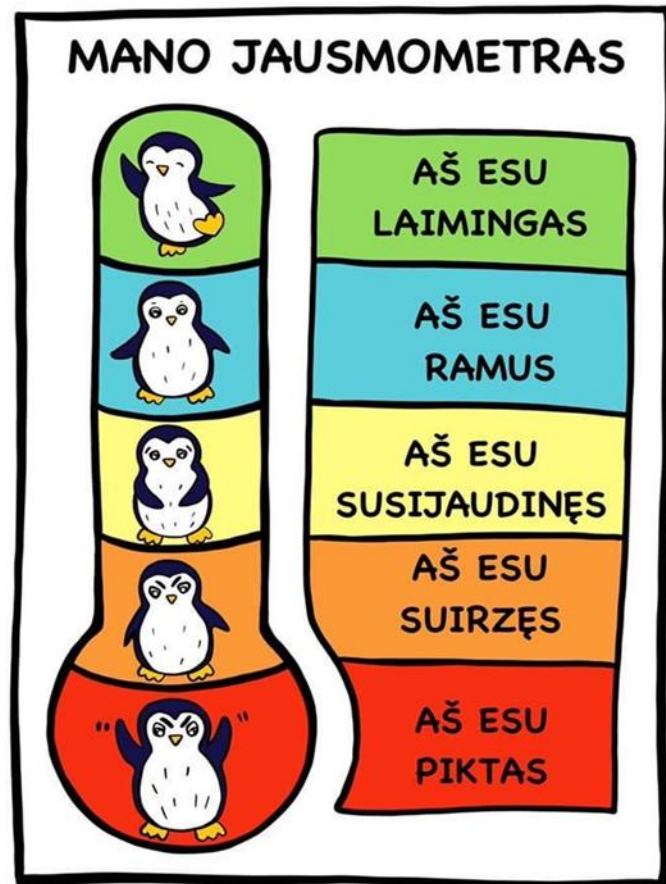

IV. Ugdymo proceso ir vaikų pažangos REFLEKTAVIMAS

SVARBU APMAŠTYTI, ar iš anksto susitarta kam renkami duomenys (tikslas) ir kaip jie bus panaudoti (planas)

Dokumentavimas vyksta nuosekliai ir atliepia vaikų veiklas?

- Fiksuojami ne tik rezultatai, bet ir procesai, atskleidžiantys vaiko ketinimus, emocinį įsitraukimą, socialinį elgesį?
- Stebėjimai vykdomi įvairiose situacijose: žaidžiant, kuriant, tyrinėjant, bendraujant, lauko veiklose?
- Įžvalgos paremtos stebėjimu, o ne vien bendro pobūdžio aprašymais?
- Mokytojas reflektuoja, kaip jo praktika susijusi su vaiko pažanga?

IV. Ugdymo proceso ir vaikų pažangos REFLEKTAVIMAS

REFLEKTUOKIME SAVO MOKYKLOS PATIRTIS

- ar mokykla taiko ciklinį stebėjimo–analizės modelį (planavimas – veikimas – refleksija – naujo planavimo pradžia)?
- ar naudojami bent 3 skirtingi dokumentavimo būdai (pvz., „Pasiekimų žingsneliai“, „Grindų knyga“, nuotraukos, vaizdo įrašai, analizės lapai, „lipnūs komentarai“, vaiko aplankas, skaitmeninis portfelis, refleksyvus mokytojo situacijos aprašas, paroda ir pan.)?
- ar randama tiesioginių vaiko citatų, piešinių, veiklos ženklų, iš vaiko interesų kilusių ugdymosi kontekstų?
- ar šeimos informacija renkama, ar tėvai dalyvauja bendrame sprendime?
- ar fiksuoti duomenys virsta ugdymo(-si) planu su konkrečiais veiksmais?
- ar įstaigos darbuotojų komanda reguliariai reflektuoja apie dokumentavimo kokybę ir dalijasi gerąja praktika?
- Ar stebėjimo duomenys refleksyviai formuoja ugdymo planą?
- Ar pedagogas paremia vaiko pažangą pagal turimus duomenis?
- Ar fizinė/socialinė/pažintinė aplinka skatina stebimo žingsnelio raišką?

TAIGI...

- Vaikų pasiekimų dokumentavimas ir pažangos stebėjimas ikimokyklinėje įstaigoje yra **mokytojo kaip tyrėjo laikysenos, aplinkos galimybių ir šeimos partnerystės sintezė.**
- Kai surinkti duomenys virsta apgalvotais **pedagoginiais sprendimais**, šis „Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse“ (2023) nurodytas tikslas iš teorinės nuostatos tampa patiriama realybe, kurioje vaikas kasdien stiprina pasitikėjimą savimi, kūrybiškumą ir mokėjimą mokytis.

- Stebėjimas generuoja duomenis,

- Duomenys – ugdymo sprendimus,

- Sprendimai keičia aplinką,

- Aplinka suteikia naujas stebėjimo progas.

qčítu

